

চুহুংমুঙৰ ওপৰত এটি টোকা

১৪৯৭ চনত চুহুংমুঙে অহোমৰ ৰজা হিচাপে সিংহাসন গ্ৰহণ কৰে, যাৰ শাসনকালে অহোমৰ ৰাজনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক ইতিহাসত এটা নতুন যুগৰ সূচনা কৰে। জনপ্ৰিয়ভাৱে ‘দিহিঙীয়া ৰজা’ নামেৰে পৰিচিত চুহুংমুঙে নিজৰ ৰাজধানী দিহিং নদীৰ পাৰত অৱস্থিত বকতালৈ স্থানান্তৰ কৰে। তেওঁ হিন্দু উপাধি ‘স্বৰ্গনাৰায়ণ’ গ্ৰহণ কৰে আৰু, গেইটৰ মতে, তাৰ পিছৰ পৰা অহোম ৰজাসকলে তেওঁলোকৰ আনুষ্ঠানিক নথিপত্ৰত এই নতুন উপাধি ব্যৱহাৰ কৰে। তেওঁ ৬০ বছৰৰ চক্ৰৰ অহোম গণনা পদ্ধতিৰ সলনি শক যুগ গ্ৰহণ কৰে। তেওঁৰ শাসনকালত প্ৰথম অসমীয়া বুৰঞ্জী ‘শ্ৰী শ্ৰী স্বৰ্গনাৰায়ণ মহাৰাজৰ জন্ম কথা’ লিখিত হয়, য’ত অহোমসকলক আৰ্য দেৱতা ইন্দ্ৰৰ বংশধৰ বুলি উল্লেখ কৰা হয়, যিয়ে তেওঁলোকৰ হিন্দু ধৰ্মলৈ ৰূপান্তৰৰ প্ৰক্ৰিয়াত এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপৰ চিহ্নিত কৰে। চুহুংমুঙৰ হিন্দুসকলৰ প্ৰতি সমঝোতাৰূপক মনোভাৱ আৰু তেওঁৰ পূৰ্বসূৰী চুদাংফাই অতিশয় সন্মানিত হাবুঙীয়া ব্ৰাহ্মণৰ বংশধৰসকলৰ সম্ভাৱ্য সমৰ্থনে তেওঁক ১৫১০ চনত ভূঞাৰ শাসনাধীন হাবুংৰ বিৰুদ্ধে সফল অভিযান চলাবলৈ সক্ষম কৰে। হাবুং আৰু ইয়াৰ ওচৰৰ পানবাৰী, যিখনো সম্ভৱতঃ এজন ভূঞাই শাসন কৰিছিল, দুয়োটা অহোম ৰাজ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়।

অহোম আৰু চুটীয়াৰ মাজত সংঘৰ্ষ

১৫১৩ চনত সীমান্ত বিবাদৰ ফলত অহোম আৰু চুটীয়াৰ মাজত সংঘৰ্ষ হয়। চুটীয়া ৰজা ধীৰনাৰায়ণে সৈন্য লৈ দিখৌমুখত শিবিৰ স্থাপন কৰে। অহোম ৰজাই নিজে যুদ্ধক্ষেত্ৰত নামি এটা শক্তিশালী ঘাটিৰ পৰা অভিযান পৰিচালনা কৰে। চুটীয়াসকলক স্থল আৰু জলপথে আক্ৰমণ কৰা হয়, ফলত তেওঁলোকে পিছু হটে। নে’ ইলিয়াছৰ ‘হিষ্ট্ৰী অৱ দ্য শ্বানছ’ত সন্নিৱিষ্ট এখন অসমীয়া বুৰঞ্জীৰ মতে, চুটীয়া ৰজাই নাৰা বা মুংকংৰ ৰজাৰ পৰা সহায় বিচাৰে, যিয়ে এটা বৃহৎ সৈন্য পঠিয়ায়। মিলিত সৈন্যই সীমান্তত থকা অহোমৰ দুৰ্গসমূহ অধিকাৰ কৰে। তাৰ পিছত অহোম ৰজাই নাৰাসকলৰ সৈতে ঘোঁৰা আৰু গৰুৰ উপহাৰ পঠিয়াই শান্তি স্থাপন কৰে।

১৫২০ চনত চুটীয়াসকলে দিহিং নদীৰ পাৰত মুংখাঙৰ অহোম দুৰ্গ আক্ৰমণ কৰি দুৰ্গৰ অহোম সেনাপতিক হত্যা কৰে, ফলত মুংখাঙলৈকে বিস্তৃত অঞ্চল চুটীয়াসকলৰ হাতলৈ যায়। এই জয়ৰ পিছত ধীৰনাৰায়ণে তেওঁৰ কন্যা এজন সাধাৰণ লোক নীতিপালক, যিয়ে ধনুৰবিদ্যা প্ৰতিযোগিতাত

জয়ী হৈছিল, তাৰ হাতত বিয়া দিয়ে। তাৰ পিছত তেওঁ শাহুৰেকৰ পক্ষত সিংহাসন ত্যাগ কৰে, যিয়ে ৰজা হৈ চন্দ্ৰনাৰায়ণ নাম গ্ৰহণ কৰে। ধীৰনাৰায়ণৰ অলপ সময়ৰ পিছত মৃত্যু হয়, তেওঁৰ তিনি বছৰীয়া পুত্ৰ চাধকনাৰায়ণক শাহুৰেকৰ তত্ত্বাৱধানত ৰাখি যায়।

নতুন ৰজাৰ অদক্ষতা আৰু তেওঁৰ সিংহাসন গ্ৰহণৰ পিছত সৃষ্ট অৰাজকতাৰ সুযোগ লৈ অহোমসকলে হেৰুৱা অঞ্চল পুনৰুদ্ধাৰ কৰি দিব্ৰু নদীৰ পাৰত এটা দুৰ্গ নিৰ্মাণ কৰে। ১৫২৩ চনত চুতীয়াসকলে এই দুৰ্গ অৱৰোধ কৰে, কিন্তু পাঁচ দিনৰ তীব্ৰ যুদ্ধত ৫,০০০ সৈন্য হেৰুৱায়, যাৰ ভিতৰত ১,০০০ জনক অহোমে বন্দী কৰি হত্যা কৰে। চুতীয়াসকল তেওঁলোকৰ ৰাজধানীলৈ পলায়ন কৰে। অহোম ৰজাই সম্ভ্ৰান্তসকলৰ সৈতে স্থল আৰু জলপথে চুতীয়া ৰজাক তীব্ৰভাৱে খেদি যায়। চুতীয়া ৰজাই লাৰুপাৰাত প্ৰতিৰোধৰ চেষ্টা কৰে, কিন্তু ব্যৰ্থ হয়। পথ নাপাই তেওঁ বাৰ্ষিক কৰ দিয়াৰ প্ৰস্তাৱেৰে শান্তিৰ প্ৰস্তাৱ দিয়ে, কিন্তু অহোম ৰজাই চুতীয়াৰ পৈতৃক সম্পত্তি আৰু এগৰাকী ৰাজকুমাৰী সমৰ্পণ নকৰালৈকে শান্তি মানি নলয়। চুতীয়া ৰজাই এগৰাকী ৰাজকুমাৰী আৰু মূল্যবান উপহাৰ পঠায়, কিন্তু পৈতৃক সম্পত্তি নিদিয়ৈ আৰু লোহিত নদীৰ মুখত এটা দুৰ্গ নিৰ্মাণ কৰি সৈন্য সমাবেশ কৰে। অহোমসকলে ইয়াক সংঘৰ্ষৰ নতুন সংকেত হিচাপে গণ্য কৰি আক্ৰমণৰ সিদ্ধান্ত লয়। ৰজাই নিজে সৈন্যৰ নেতৃত্ব দি চুতীয়াসকলৰ বিৰুদ্ধে অগ্ৰসৰ হয়, নতুন দুৰ্গ ধ্বংস কৰে আৰু চুতীয়া ৰজাক ধৰিবলৈ কৈতাৰা পাহাৰলৈ যায়, কিন্তু তেওঁক ধৰিব নোৱাৰে। চুতীয়া ৰজাই ২০০ সৈন্যৰ সৈতে চন্দনগিৰি পাহাৰত আশ্ৰয় লৈ লুকাই থাকে। অৱশেষত অহোমসকলে তাত আক্ৰমণ কৰি তেওঁক বৰশাৰে হত্যা কৰে, আৰু তেওঁৰ মূৰটো চৰাইদেওৰ মন্দিৰৰ সিঁড়িৰ তলত পুতি থোৱা হয়। চুতীয়া ৰজাৰ পতনৰ পিছত তেওঁৰ ৰাণী চধনীয়ে সমৰ্পণৰ পৰিৱৰ্তে চন্দনগিৰি পাহাৰৰ শিখৰৰ পৰা জাঁপ দি আত্মহত্যা কৰে। চুতীয়াৰ ওপৰত জয় উদযাপন কৰি অহোম ৰজাই বিষ্ণুৱন অনুষ্ঠান সম্পন্ন কৰে। চুতীয়া ৰাজপৰিয়ালৰ বাকী সদস্যসকলক বিচ্ছিন্ন কৰা হয় আৰু ৰাজ্যৰ সম্ভ্ৰান্তসকলক ভংগ কৰা হয় যাতে ভৱিষ্যতে বিদ্রোহ নহয়।

সমগ্ৰ চুতীয়া অঞ্চল অহোম ৰাজ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়, আৰু ইয়াৰ প্ৰশাসনৰ বাবে ‘চদিয়াখোৱা গোহাঁই’ নামৰ এজন বিষয়া নিযুক্ত হয়, যাৰ প্ৰথম পদাধিকাৰী আছিল ফ্ৰাচেনমুং। চুতীয়া ৰাজ্যৰ সংযোজনে অহোমৰ ভূখণ্ডৰ সীমা ইমান বৃদ্ধি কৰে যে তেওঁলোকে পূৰ্ব অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দুয়োপাৰৰ সমতল অঞ্চলৰ একমাত্ৰ অধিকাৰী হয়। এই ঘটনাৰ অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক-সাংস্কৃতিক পৰিণতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। অহোমসকল এতিয়া পূবৰ পাহাৰীয়া জনজাতি, যেনে

মিৰি (মিচিং), আবোৰ (আদি), দফলা (নিশি) আৰু মিশ্মিৰ সৈতে নিবিড় সম্পৰ্কত আছে, যাৰ জৰিয়তে তেওঁলোকে চীনৰ পৰা তাম আৰু ৰূপৰ দৰে ধাতু সংগ্ৰহ কৰিব পাৰিছিল। তেওঁলোকে চদিয়া আৰু বৰহাটৰ নিমখৰ পুখুৰীৰ অধিকাৰ লাভ কৰে। চুটীয়াৰ পৈতৃক সম্পত্তি, প্ৰচুৰ সোণ-ৰূপ, হাতী, ঘোঁৰা, গৰু আৰু আগ্নেয়াস্ত্ৰসহ যুদ্ধৰ লুটদ্রব্যই অহোমৰ কোষাগাৰ সমৃদ্ধ কৰে আৰু তেওঁলোকৰ সশস্ত্ৰ বাহিনীক শক্তিশালী কৰে, যি পিছৰ মুছলমানৰ সৈতে যুদ্ধত অত্যন্ত সহায়ক হয়। চুটীয়া ৰাজ্যৰ সংযোজনৰ ফলত ব্ৰাহ্মণ, কায়স্থ, কলিতা, দৈৱজ্ঞ পৰিয়াল আৰু ঘণ্টা ধাতুৰ কাৰিকৰ, সোণাৰী, কমাৰ, তেলচেঙীয়া, মালী, ধোৱা আৰু তাঁতীৰ দৰে কাৰিকৰসকল অহোম ৰাজধানীলৈ স্থানান্তৰিত হয়। এই পৰিয়ালৰ সৈতে বিশেষ পালেং, সোণৰ সূতাৰ সিংহাসন, ছাতি, বিভিন্ন পাত্ৰ আৰু ডবা, কলিৰ দৰে বাদ্যযন্ত্ৰৰ দৰে অহোম ৰাজপৰিয়াল আৰু অভিজাতৰ সৈতে জড়িত সামগ্ৰীৰ ব্যৱহাৰ আৰম্ভ হয়। এই নতুন জয়ে অহোম আৰু চুটীয়াৰ জাতিগত মিশ্ৰণক বহু পৰিমাণে উৎসাহিত কৰে। চুটীয়া অঞ্চলৰ অধিগ্ৰহণে অহোম চৰকাৰৰ কৰ্মভাৰ বৃদ্ধি কৰে, আৰু বৰপত্ৰ গোহাঁইৰ দৰে কেইবাটাও নতুন পদ সৃষ্টি হয়, যি আছিল ৰাজ্যৰ তৃতীয় গুৰুত্বপূৰ্ণ গোহাঁই বা মন্ত্ৰী। অহোম পিতৃ-মাতৃৰ সন্তান হৈ নাগা পৰিয়ালত ডাঙৰ-দীঘল কানচেংক প্ৰথম বৰপত্ৰ গোহাঁই নিযুক্ত কৰা হয়। অন্যান্য পদৰ ভিতৰত আছিল দতীয়ালীয়া গোহাঁই, দিহিঙীয়া গোহাঁই, বৈলুঙীয়া গোহাঁই আৰু নামতীয়াল চণ্ডিকাই ফুকন।

ভূঞাসকলৰ বশীকৰণ

চুটীয়াৰ বিৰুদ্ধে সফলতাৰ দ্বাৰা উৎসাহিত হৈ চুহুংমুঙে পূবৰ কেইবাজনো ভূঞাক একেৰাহে বশ কৰে। কিছুমানক অহোম চৰকাৰৰ অধীনত পদ দিয়া হয়, আন কিছুমানক বিচ্ছিন্ন কৰি ৰাজ্যৰ বিভিন্ন স্থানত বসতি কৰোৱা হয়, আৰু কেইজনমানক তৰোৱালৰ আঘাতত হত্যা কৰা হয়। এই ব্যৱস্থা সত্ত্বেও, তেওঁৰ শাসনৰ শেষৰ ফালে কিছু ভূঞাই পুনৰ সংগঠিত হৈ বিদ্ৰোহ কৰে, কিন্তু তেওঁৰ পুত্ৰ আৰু উত্তৰাধিকাৰী চুৰ্লেংমুঙে (১৫৩৯-৫২) এই বিদ্ৰোহ দমন কৰে।

কছাৰীৰ সৈতে যুদ্ধ

চুতেউফাৰ শাসনকালত কছাৰীসকলে দিখৌ নদীৰ পূবৰ অঞ্চল নামদাংলৈকে হেৰুৱাইছিল, কিন্তু ১৫ শতিকাৰ শেষত, চুহেনফাৰ (১৪৮৮-৯৫) শাসনকালত, তেওঁলোকে হেৰুৱা অঞ্চল পুনৰুদ্ধাৰ কৰে। চুহুংমুঙে পশ্চিমলৈ অহোমৰ ক্ষমতা সম্প্ৰসাৰণৰ ইচ্ছা পোষণ কৰাত কছাৰীৰ সৈতে

সংঘৰ্ষ অনিবাৰ্য হৈ পৰে। কূটনীতি আৰু শক্তিৰ সমন্বয়েৰে ১৫৩১ চনত চুহুংমুঙে কছাৰীৰ পৰা ধানশিৰি নদীলৈকে সমতল অঞ্চল অধিকাৰ কৰে, কিন্তু তেওঁলোকক স্বায়ত্তশাসনৰ অনুমতি দিয়ে। কছাৰী ৰজা খুনখুৰা (বা খুন্তুৰা) পলায়ন কৰে, আৰু দেংচুং নামৰ এজন ৰাজকুমাৰক সিংহাসনত বহোৱা হয়। ১৫৩৬ চনত কছাৰীসকলে স্বাধীনতা পুনৰুদ্ধাৰৰ চেষ্টাত বিদ্রোহ কৰে, কিন্তু অহোমসকলে তৎক্ষণাত আক্ৰমণ চলায়। কছাৰী ৰজা দেংচুংক ধৰি শিৰচ্ছেদ কৰা হয়, আৰু ধানশিৰি উপত্যকাৰ সৈতে কলং নদীলৈকে কছাৰীৰ অঞ্চল অহোম ৰাজ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত হয়। এই অঞ্চলৰ প্ৰশাসনৰ বাবে ‘মৰঙ্গীখোৱা গোহাঁই’ নামৰ নতুন বিষয়া নিযুক্ত হয়।

বংগৰ মুছলমান সেনাপতিৰ আক্ৰমণ

চুহুংমুঙে বংগৰ মুছলমান সেনাপতিৰ নেতৃত্বত এটা আক্ৰমণৰ প্ৰতিৰোধ কৰিবলগীয়া হয়। তেওঁৰ সমসাময়িক বংগৰ শাসক আছিল আলাউদ্দিন হুছেইন শ্বাহ (১৪৯৩–১৫১৯) আৰু নুছৰত শ্বাহ (১৫১৯–৩২)। আলাউদ্দিন হুছেইন শ্বাহে ১৪৯৮ চনত কামতা জয় কৰি ভূঞাৰ শাসনাধীন বৰনদী অঞ্চললৈ অগ্ৰসৰ হয়, কিন্তু অসমলৈ কোনো অভিযান চলোৱা নাছিল। তেওঁৰ মৃত্যুৰ পিছত, পুত্ৰ নুছৰত শ্বাহৰ শাসনকালত, বুৰঞ্জীত ‘বাৰ উজিৰ’ নামৰ এজন সেনাপতিৰ নেতৃত্বত অসম আক্ৰান্ত হয়। এই অভিযান নুছৰত শ্বাহে নিজে পঠিয়াইছিল নে বংগৰ কোনো ক্ষুদ্ৰ নেতাই পঠিয়াইছিল, তাৰ নিশ্চিত তথ্য নাই। বুৰঞ্জীৰ বিব্ৰান্তিকৰ বিৱৰণ অনুসৰি, বাৰ উজিৰৰ সৈতে বিট মানিক (বিট মালিক) আৰু লাইপত (লুপিত) নামৰ দুজন সেনাপতি আছিল। দেৱধাই অসম বুৰঞ্জীৰ মতে, পলায়নকাৰী কছাৰী ৰজা খুনখুৰাও শত্ৰু শিবিৰত আছিল, যাৰ পৰা ধাৰণা হয় যে খুনখুৰাৰ প্ৰৰোচনাত এই আক্ৰমণ হৈছিল। আক্ৰমণকাৰীসকল কলং উপত্যকাৰ তেমানীলৈ অগ্ৰসৰ হয়, য’ত কানচেং বৰপত্ৰ গোহাঁইৰ নেতৃত্বত অহোম সৈন্যই বাৰ উজিৰক পৰাজিত কৰি খুনখুৰাক বন্দী কৰে। আক্ৰমণকাৰীসকলে কুঁৱৰীপাৰাৰ অহোম দুৰ্গ অৱৰোধ কৰে, কিন্তু পুনৰ বিপৰ্যয়কৰ পৰাজয়ৰ সন্মুখীন হয়। বিট মানিক যুদ্ধক্ষেত্ৰত নিহত হয়, আৰু অহোমে প্ৰচুৰ বন্দুক, ঘোঁৰা আৰু অন্যান্য লুটদ্রব্য হস্তগত কৰে। এইটো আছিল ১৫২৭ চনত।

১৫৩২ চনত তুৰ্বক খান নামৰ আন এজন সেনাপতিয়ে অসম আক্ৰমণ কৰে। তুৰ্বকৰ অধীনত আছিল ৩০টা হাতী, ১,০০০ ঘোঁৰা আৰু প্ৰচুৰ অস্ত্ৰশস্ত্ৰ। তেওঁ অতি দক্ষ সেনাপতি আছিল, আৰু অহোমে তেওঁক চূড়ান্তভাৱে পৰাজিত কৰিবলৈ তিনি বছৰ সময় লাগে। যুদ্ধৰ মূল ক্ষেত্ৰ আছিল

ব্রহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণ পাৰৰ কলং আৰু কাপিলি উপত্যকা আৰু উত্তৰ পাৰৰ দিকৰাই আৰু ভৰলী উপত্যকা। প্ৰথম যুদ্ধ কলিয়াবৰত কলং আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সংগমৰ ওচৰত হয়, য'ত অহোম সেনাপতি ফ্ৰাচেনমুঙে হায়াত খান নামৰ এজন মুছলমান সেনাপতিক হত্যা কৰে। কাপিলি উপত্যকাৰ দ্বিতীয় যুদ্ধ, চিংৰীৰ অহোম দুৰ্গৰ বিপৰীতে হোৱা, অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল, য'ত ফ্ৰাচেনমুঙৰ সৈতে আঠজন অহোম সেনাপতি নিহত হয়। ৰাজকুমাৰ চুক্লেন গুৰুতৰ আঘাতৰ সৈতে সংকটৰ পৰা ৰক্ষা পায়। বুৰঞ্জীত উল্লেখ আছে যে ফ্ৰাচেনমুঙৰ মৃত্যুৰ খবৰ শুনি তেওঁৰ সাহসী পত্নী মূলা গাভৰু পাঁচজনী মহিলাৰ সৈতে হাতীৰ পিঠিত যুদ্ধক্ষেত্ৰলৈ গৈ তুৰ্বকৰ বিৰুদ্ধে যুঁজি প্ৰাণ ত্যাগ কৰে। তৃতীয় যুদ্ধ কলিয়াবৰ আৰু দেৰগাঁৱৰ মাজৰ দক্ষিণ পাৰৰ ছালাত হয়। মুছলমানে অহোমক পৰাজিত কৰে, কিন্তু স্থল আৰু জলপথেৰে মিলিত আক্ৰমণ সত্ত্বেও দুৰ্গ দখল কৰিব নোৱাৰে। পৰৱৰ্তী সংঘৰ্ষ কলিয়াবৰৰ ওপৰৰ দুৱাৰমুছলাত হয়, য'ত অহোমে শ্যাম নাথ নামৰ এজন সেনাপতিৰ ২,৫০০ সৈন্যৰ সৈতে নৌ-বিজয় লাভ কৰে আৰু প্ৰচুৰ নাও আৰু সামগ্ৰী বন্দী কৰে।

এই সংকটপূৰ্ণ মুহূৰ্তত বংগৰ পৰা হুছেইন খানৰ নেতৃত্বত শক্তিশালী সৈন্যৰ শক্তিবৰ্ধন আহে। পৰৱৰ্তী যুদ্ধ দিকৰাই নদীত হয়, য'ত মুছলমানৰ নৌবাহিনী সম্পূৰ্ণৰূপে ধ্বংস হয় আৰু বেছিভাগ শত্ৰু সৈন্য নিহত হয়। শেষ সংঘৰ্ষ ভৰলী নদীৰ ওচৰত হয়। হুছেইন খানে অহোম সৈন্যৰ ওপৰত মৰিয়া আক্ৰমণ চলায়, কিন্তু এই যুদ্ধত তেওঁৰ জীৱন শেষ হয়। তুৰ্বকে নিজে অশ্বাৰোহী আক্ৰমণৰ নেতৃত্ব দি পৰিস্থিতি ৰক্ষাৰ চেষ্টা কৰে, কিন্তু ব্যৰ্থ হয়। তেওঁক বৰশাৰে বিদ্ধ কৰা হয়, আৰু তেওঁৰ পতনৰ সৈতে পৰাজয় পূৰ্ণাংগ বিপৰ্যয়ত পৰিণত হয়। অহোমে ২৮টা হাতী, ৮৫০ ঘোঁৰা, প্ৰচুৰ বন্দুক আৰু কামান, সোণৰ এটা বাকচ আৰু ৮০ বস্তা ৰূপৰ মুদ্ৰা জব্দ কৰে। তুৰ্বকৰ কন্যা চৱালাইক ৰজাৰ অন্তঃপুৰলৈ লৈ যোৱা হয়। তুৰ্বক আৰু হুছেইন খানৰ মূৰ চৰাইদেও পাহাৰত সমাধিস্থ কৰা হয়।

বিজয়ী অহোম সৈন্যই পিছু হটা মুছলমান সৈন্যক কৰতোয়া নদীলৈকে খেদি যায়। এই অভিযানৰ সময়ত অহোম সৈন্য গৌড়ৰ সীমান্তত উপস্থিত হয়, য'ত শাসকে দুগৰাকী কন্যা খানবিলি হৰমতি আৰু খানবিলি দৰমতিক অহোম ৰজাৰ অন্তঃপুৰলৈ আৰু ঘোঁৰাঘাট, ফৰিদাবাদ, পাটলাডোহ, এঘাৰা চিন্দুৰ আৰু শেৰপুৰৰ পাঁচটা পৰগনা যৌতুক হিচাপে দি শান্তিৰ প্ৰস্তাৱ দিয়ে। এই সময়ত চুহুংমুঙে উৰিষ্যাৰ শাসক বিক্ৰমচেনৰ ওচৰলৈ শান্তি দি জগন্নাথ মন্দিৰত পূজা আৰু ওচৰতে

এটা পুখুৰী খননৰ প্ৰস্তাৱ দিয়ে। বিক্ৰমচেন সম্ভৱতঃ উৰিষ্যাৰ ৰজা প্ৰতাপৰুদ্ৰ (১৪৯৭-১৫৪০)ৰ আন এটা নাম, যি চুহুংমুঙৰ সমসাময়িক আছিল। এই শক্তিৰ পিছফালে পূবত মুছলমানৰ সম্প্ৰসাৰণৰ বিৰুদ্ধে অসম আৰু উৰিষ্যাৰ মাজত মিত্ৰতা গঢ়ি তোলাৰ ৰাজনৈতিক উদ্দেশ্য আছিল। ঘূৰি অহাৰ পথত অহোম সৈন্যই নতুনকৈ উদ্ভৱ হোৱা কোচ শক্তিৰ বশ্যতা লাভ কৰে।

চুহুংমুঙৰ কৃতিত্বৰ মূল্যায়ন

১৫৩৯ চনত চুহুংমুঙৰ মৃত্যু হয়, তেওঁৰ জ্যেষ্ঠ পুত্ৰ চুহুংমুঙৰ ষড়যন্ত্ৰৰ ফলত, যি পিতৃৰ এগৰাকী সোণাৰীৰ কন্যাক বিয়া কৰি প্ৰধান ৰাণী কৰাৰ লজ্জাজনক কাৰ্যৰ প্ৰতি অসন্তুষ্ট আছিল। তেওঁৰ শাসনকাল অসমৰ ইতিহাসৰ অন্যতম ঘটনাবহুল আছিল। তেওঁক অহোম ৰাজ্যৰ প্ৰকৃত নিৰ্মাতা হিচাপে গণ্য কৰা হয়। তেওঁ মুং-দুন-চুন-খাম নামৰ সৰু ৰাজ্যখনক নগাঁৱৰ কাজলীমুখলৈকে বিস্তৃত এটা শক্তিশালী ৰাজ্যত ৰূপান্তৰিত কৰে। মুছলমান আক্ৰমণকাৰীৰ আক্ৰমণ প্ৰতিহত কৰি তেওঁ অহোমৰ শক্তি প্ৰমাণ কৰে আৰু গৌড় আৰু উৰিষ্যালৈকে এই শক্তিৰ প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। চুটীয়া আৰু কছাৰীক বশ কৰা আৰু পূবৰ ভূঞাসকলক নিয়ন্ত্ৰণৰ অধীনলৈ আনাৰ কৃতিত্ব তেওঁৰ। তেওঁ বৈবাহিক সম্পৰ্কৰ জৰিয়তে মণিপুৰৰ সৈতে বন্ধুত্ব স্থাপন কৰে। এজন নিপুণ কূটনীতিবিদ হিচাপে তেওঁ ৰাষ্ট্ৰনায়কৰ গুণৰ অধিকাৰী আছিল। তেওঁ জনসংখ্যাৰ গণনা কৰি গোষ্ঠীৰ ভিত্তিত সমাজ পুনৰগঠন কৰে। পূৰ্বৰ ৰজাসকলৰ বংশধৰসকলক দিহিং, চাৰিং, তিপাম, চামাগুৰী, তুংখুং আৰু নামৰূপত বসতি কৰোৱা হয়, যাৰ পৰা দিহিঙীয়া, চাৰিংগীয়া, তিপামীয়া, চামাগুৰীয়া, তুংখুংগীয়া আৰু নামৰূপীয়া ৰাজপৰিয়ালৰ উৎপত্তি হয়। এই জিলাসমূহৰ প্ৰত্যেকৰে ওপৰত 'ৰজা' নামৰ এজন শাসনকৰ্তা নিযুক্ত হয়, যি সাধাৰণতে শাসক পৰিয়ালৰ ৰাজকুমাৰ আছিল। চাৰিং ৰজাৰ পদ অৱশ্যে আগতীয়াকৈ সৃষ্টি হৈছিল। শাসক পৰিয়াল, সুকীয়া গোষ্ঠী আৰু বিভিন্ন ধৰ্মৰ অনুগামীসকলক তেওঁৰ ৰাজ্যত সাৱধানে পৰিচালনা আৰু উদাৰভাৱে স্থান দিয়া হৈছিল। তেওঁৰ শাসনকালত ব্ৰাহ্মণৰ প্ৰভাৱ বৃদ্ধি পায় আৰু শ্ৰী শংকৰদেৱ আৰু তেওঁৰ শিষ্য মাধৱদেৱৰ অধীনত নৱ-বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ বিস্তাৰ ঘটে। তথাপিও তেওঁ অহোমৰ আচাৰ-অনুষ্ঠান পালন কৰি যায়, যেনে চুটীয়া জয়ৰ পিছত দীৰ্ঘায়ুৰ বাবে ৰিষ্কৱন অনুষ্ঠান সম্পন্ন কৰা।